

NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI

10

NAJVAŽNIJI DOGAĐAJI U 2020. GODINI

JANUAR

Vlada je usvojila Program ekonomskih reformi Crne Gore za period 2020–2022. godine, kao najvažniji dokument u ekonomskom dijalogu sa Evropskom unijom.

Akcize na gazirana pića su povećane sa 25 eura na 30 eura po hektolitr, na fino rezani duvan sa 35 na 40 eura po kilogramu, na ugalj sa 15 na 30 centi po gigadžulu (GJ) bruto toplotne vrijednosti, a na nesagorijevajući duvan sa 25,44 eura na 26,21 euro po kilogramu. Specifična akciza na cigarete povećana je sa 30 eura na 33,5 eura na hiljadu komada cigareta, dok je proporcionalna smanjena sa 32 odsto na 30,5 odsto od njihove maloprodajne cijene.

Sredstva za agrobudžet za tekuću godinu opredijeljena su u iznosu od 61 milion eura i za 8,3 miliona su veća nego prošle godine.

Vlada je utvrdila Predlog izmjena i dopuna Zakona o stečaju, koje bi trebalo da obezbijede pretpostavke za unapređenje ekonomičnosti, racionalnosti i efikasnosti stečajnog postupka.

FEBRUAR

Zavod za zapošljavanje potpisao je, u okviru Programa grantova za samozapošljavanje (dio većeg zajedničkog programa EU i Crne Gore, koji se sprovodi u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja za oblasti obrazovanja, zapošljavanja i socijalne zaštite), ugovore sa odabranim korisnicima bespovratnih sredstava za samozapošljavanje, za šta je opredijeljen grant dobijen iz pretpriступnih fondova Evropske unije u vrijednosti od 3,5 miliona eura.

Investiciono-razvojni fond (IRF) objavio je da ove godine planira da, kroz nove programe finansijske podrške, plasira najmanje 200 miliona eura u razvoj preduzetništva, početnicima u biznisu i podršku postojećim mikro, malim i srednjim preduzećima. Programima finansijske podrške je predviđeno 36 kreditnih linija, sa kamatnom stopom od nula do 4,5 odsto, rokom otplate do 15 godina i grejs periodom do pet godina.

MART

Odlukom CBCG o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije COVID-19 na finansijski sistem definisano je pravo na moratorijum na otplatu kredita do 90 dana (obustava plaćanja glavnice, kamate i zatezne kamate za dati period) svim korisnicima kredita, kao i primaocima lizinga i korisnicima kredita mikrokreditnih finansijskih institucija.

Vlada je usvojila prvi paket mjera, u vrijednosti od 280 miliona eura, kako bi ublažila posljedice izazvane epidemijom COVID-19 kroz održavanje likvidnosti privrede i podršku najugroženijim kategorijama stanovništva.

Agencije za kreditni rejting *Standard&Poor's* (S&P) i *Moody's* potvrdile su u novim izvještajima ocjene za Crnu Goru sa B+/B, odnosno B1, uz stabilne izgledе zemlje.

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) odobrila je Crnoj Gori drugu garanciju zasnovanu na javnoj politici (PBG2), vrijednu 80 miliona eura, koja će omogućiti obezbjeđenje do 250 miliona eura na finansijskom tržištu.

Savjet Centralne banke Crne Gore (CBCG) usvojio je Radnu verziju nacрта zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu radi usaglašavanja sa Direktivom o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD2).

APRIL

Vlada je usvojila drugi paket ekonomskih mjera podrške građanima i privredi zbog aktuelne situacije u vezi sa epidemijom COVID-19, čiji je fiskalni efekat 75 miliona eura bruto, odnosno 46 miliona neto za period od tri mjeseca.

Evropska komisija (EK) usvojila je predlog o makro-finansijskoj podršci (MFA) od tri milijarde eura za deset zemalja uključenih u proces proširenja i partnerskih zemalja, od čega će Crnoj Gori biti na raspolaganju 60 miliona eura.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja avansno je isplatilo poljoprivrednicima 3,3 miliona eura bespovratne podrške za direktna plaćanja u stočarstvu i biljnoj proizvodnji.

MAJ

Vlada je usvojila izmjene i dopune Uredbe o uslovima za odlaganje naplate dospjelih potraživanja, kojom je propisano da se potraživanja nastala u martu, aprilu i maju 2020. godine, čija je naplata odozvana za 90 dana od dana dospelja, plaćaju u 24 jednake rate.

Savjet Centralne banke (CBCG) donio je odluku kojom je utvrđeno da banke mogu odobriti novi moratorijum na otplatu kredita u trajanju do 90 dana korisnicima na čije je finansijsko stanje negativno uticala epidemija COVID-19.

Ministarstvo finansija okončalo je postupak obezbjeđivanja pozajmice od 250 miliona eura uz garanciju Svjetske banke (SB), vrijedne 80 miliona eura.

JUN

Vlada je utvrdila Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za prošlu godinu, po kojem je deficit za 52,5 miliona eura manji u odnosu na 2018. godinu.

Skupština je usvojila izmjene i dopune Zakona o budžetu za ovu godinu, kojim bi Vlada trebalo da obezbijedi stabilna sredstva do kraja godine, ali i stvori pravne pretpostavke za dodatno zaduživanje.

Međunarodni monetarni fond (MMF) odobrio je hitnu pomoć Crnoj Gori za borbu protiv pandemije u iznosu od 74 miliona eura.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja isplatilo je bespovratnu podršku od 834 hiljade eura za 617 proizvođača, od čega je dvije trećine iz sjevernih opština. Agrobudžetom za ovu godinu, 617 poljoprivrednih gazdinstava je ostvarilo bespovratnu podršku u iznosu do 50 odsto investicije za nabavku mehanizacije i opreme.

JUL

Skupština je usvojila izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (PIO), kojim je povećan iznos minimalne penzije sa 128,82 eura na 145,77 eura, kao i izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatu vrijednost (PDV), kojim se predviđa usklađivanje pojedinih poreskih kategorija sa Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu, odnosno omogućava se oporezivanje usluga smještaja u turističkim apartmanima po sniženoj stopi.

Vlada Crne Gore usvojila je treći paket socio-ekonomskih mjera podrške privredi za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19, vrijedan 1,22 milijarde eura, koji pokriva period 2020–2024.

Centralna banka (CBCG) je usvojila četvrti set mjera usmjerenih na ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19 na finansijski sistem i realnu ekonomiju, koje, između ostalog, podrazumijevaju moratorijum na otplatu kredita iz prioritarnih sektora.

Vlada je usvojila Program subvencionisanja zarada u cilju ublažavanja negativnih efekata epidemije COVID-19, kojim pruža podršku hiljadama preduzeća i preduzetnika u kojima je više od 20 hiljada zaposlenih i stimuliše novo zapošljavanje kroz subvencionisanje zarada u periodu od šest mjeseci.

Evropska investiciona banka (EIB) odobrila je drugu tranšu kredita vrijednu 40 miliona eura za obnovu 180 kilometara puteva na pet glavnih putnih ruta u Crnoj Gori. Uz taj zajam, banka je odobrila Crnoj Gori bespovratna sredstva u iznosu od 1,5 miliona eura namijenjenih izradi tehničke dokumentacije.

AVGUST

Vlada je usvojila finansijske sporazume sa Evropskom komisijom (EK), čime je stvoren pravni osnov za dodjelu budžetske podrške Evropske unije (EU) od 40,5 miliona eura, kao odgovor na epidemiju COVID-19.

Staračke naknade u poljoprivredi povećane su 13,16 odsto, sa 64,41 eura na 72,89 eura, što je polovina iznosa minimalne penzije, shodno izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (PIO), usvojenim u julu.

SEPTEMBAR

Evropska investiciona banka (EIB) i crnogorski Investiciono-razvojni fond (IRF) potpisali su ugovor o pozajmici vrijednoj 50 miliona eura za brži oporavak malih i srednjih (MSP) i preduzeća sa srednjom tržišnom kapitalizacijom u Crnoj Gori nakon epidemije korona virusa.

Vlada je pripremila Predlog zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja kod transakcija po osnovu platnih kartica, kojim bi se prvi put na cjelovit način uredila ta oblast. Predloženim zakonom će naknade biti smanjene na 0,2 procenta za transakcije s debitnim i na 0,3 procenta za transakcije s kreditnim karticama. Analiza CBCG, sprovedena u avgustu 2018. godine, pokazala je veliku razliku u visini ovih naknada kod pojedinih banaka – od 0,3% do 2,6%.

Crna Gora je u ovogodišnjem izvještaju o ekonomskim slobodama svijeta Frejzer (*Fraser*) instituta napredovala dva mjesta i zauzela 80. poziciju među ukupno 162 zemlje.

OKTOBAR

Savjet Centralne banke (CBCG) usvojio je izmjene i dopune Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije COVID-19 na finansijski sistem, kojom se implementira peti set mjera usmjeren na najugroženije kategorije.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja isplatilo je subvencije u iznosu od 1,14 miliona eura za 5,34 hiljade stočara.

NOVEMBAR

Evropska komisija (EK) uplatila je Crnoj Gori prvu ratu od 28 miliona eura bespovratne finansijske pomoći.

Vlada je usvojila Informaciju o mjerama namijenjenim sektoru turizma u okviru trećeg paketa socio-ekonomskih mjera – kratkoročna mjera „Subvencija kamate na kreditne linije za likvidnost i obrtna sredstva“. Za ovu mjeru je predviđeno obezbjeđenje kreditne linije kod Investiciono-razvojnog fonda u iznosu do 20 miliona eura, dok bi subvencija kamatne stope na odobrene kredite bila obezbijeđena iz tekuće budžetske rezerve.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) je, u okviru napora da poboljša povezanost i regionalnu integrisanost Crne Gore, obezbijedila kredit vrijedan 26 miliona eura sa državnim garancijama, namijenjen rekonstrukciji i poboljšanju dionice puta između opština Berane i Kolašin.

DECEMBAR

Ministarstvo finansija emitovalo je na međunarodnom tržištu državne obveznice od 750 miliona eura, kojima će se nadoknaditi nedostajuća sredstva u državnom budžetu u narednoj godini.

Skupština je usvojila predložene izmjene i dopune Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga, kojima se predviđa mogućnost prelaznog perioda do 1. juna naredne godine za uspostavljanje sistema elektronske fiskalizacije u realnom vremenu.

Crnoj Gori je dodijeljeno dodatnih 21,9 miliona eura bespovratnih sredstava Evropske unije (EU) za pripremu i sprovođenje novih infrastrukturnih projekata. Najveći dio sredstava, 20,1 milion eura, odobreno je za projekat rekonstrukcije deset čeličnih mostova i gornjeg stroja pruge na dionici željezničke pruge Bioče-Podgorica. Ukupan budžet projekta je 40,2 miliona eura. EU je donirala polovinu sredstava, dok će ostatak biti finansiran kreditom Evropske investicione banke (EIB).

Savjet Centralne banke (CBCG) donio je prvi set podzakonskih akata neophodnih za primjenu zakona o kreditnim institucijama i o njihovoj sanaciji.

Vlada je donijela Odluku o osnivanju avio-kompanije ToMontenegro, čiji je ujedno i osnivač, sa udjelom od 100 odsto. Osnovni kapital Društva je 30 miliona eura i biće uplaćen u roku od jedne godine od registracije kompanije, u jednoj ili više tranši, od čega će četiri miliona biti uplaćeno prilikom registracije.

Crnogorska komercijalna banka (CKB) i Podgorička banka uspješno su završile jedan od najkompleksnijih projekata integracije na crnogorskom finansijskom tržištu. Integrisana banka nastavlja sa radom pod nazivom Crnogorska komercijalna banka Podgorica, member of OTP group i ostaje vodeća u zemlji, sa najvećim kreditnim i depozitnim portfoliom, kao i brojem klijenata.

U sistemu Montenegroberze registrovana je prva emisija korporativnih obveznica mikrokreditne finansijske institucije (MFI) Moj kredit, vrijedna 100 hiljada eura. Emitovano je hiljadu obveznica, čija je vrijednost 100 eura po jednoj. Godišnja kamatna stopa je 6,5 odsto, rok dospijeca tri godine, uz polugodišnji obračun i isplatu kupona, a glavnica se isplaćuje jednokratno na kraju roka dospijeca.